

IN 'T GIESBAARGS

door Luc Van Schoors

De "Internationale" in 't Giesbaargs

(muziek: P-C De Geyter) (1)

Ter gelegenheid van het 1 mei-feest hebben we eraan gehouden de Socialistische Internationale op zijn Giesbaargs af te drukken

Oudere lezers zullen dit lied ongetwijfeld nog kennen en naargelang hun politieke ingesteldheid dit strijdlied in het Giesbaargs -al dan niet uit volle borst - kunnen meezingen.

Toch mag er geen twijfel over bestaan, we hebben geen enkele politieke bedoeling bij het afdrucken van dit lied; *Gerardimontium* en zijn tijdschrift "De Heemschutter" zijn en blijven politiek onafhankelijk.

Lutj de zjeven mor geven

De zjeven moeëken veel gedruëis (gedraus),
ze goeën nor allemaan zan hueis (haus).
Ze vroeëgen, vur wie es a stemme
en wa moeje'r vueren heyn!

Refr.

Lutj de zjeven mor geven
lutj de zjeven mor goeën.
Mur wuir socialisten,
wuir zèn nor 't stadhueis (stadhaus) goeën!

(1) Pierre-Chretien De Geyter, componist van de Socialistische Internationale, is geboren in Gent op 8 oktober 1848. In deze stad, het Manchester van het continent, heerste in die periode grote sociale ongelijkheid. Vooral in de volkswijken was de armoede schrijnend.

Geen wonder dat de familie De Geyter-Verbauwen haar geluk elders ging beproeven. In 1855 verhuisde het kroostrijk gezin met negen kinderen naar de textielstad Rijsel waar vader De Geyter werk vond als textielarbeider. Pierre was tien jaar toen hij mee moest naar de fabriek.

Pierre De Geyter was muzikaal begaafd. Hij volgde avondonderwijs en leerde harmonium en saxofoon. Hij werd straatmuzikant, plaatste zijn harmonium op een stootkar en al zingend en spelend trok de arbeider-straatmuzikant rond in de streek van Rijsel.

In de tachtiger jaren van vorige eeuw kwam De Geyter in contact met de socialistische arbeidersbeweging. Hij voelde zich aangetrokken tot het socialistisch ideeëngoed, werd leider van het arbeiderszangkoor en op 15 juli 1888 componeerde hij muziek op "Debout, les damnés de la terre..." een revolutionair gedicht van Eugène Pottier. ...De Socialistische Internationale was geboren. Het lied was in die periode zeker geen tophit. Dat werd het later wel, rond de eeuwwisseling, via internationale congressen van Parijs en Amsterdam. Ondertussen was Pierre verhuisd naar Saint-Denis, waar hij zich als houtdraaier had gevestigd. Door de communistische gemeenteraad van Saint-Denis kreeg de componist - hij was toen reeds hoog gejaard - een gratis woning aangeboden. Ook genoot Pierre De Geyter een pensioen, hem uitgekeerd door de Sovjet-Unie. Hij overleed in Saint-Denis op 26 september 1932.

Bron: Vlaamse stam, jg 25, 1969 nrs. 7-8
Met dank aan dhr. Marc Van Trimont.

B (vervolg)

bo vklw: bokiesj	[bo.]	boterham (kindertaal)	"aske wilt ne gruëte jongen warren, moej' aal a bokiesj opeten"
bobonne	[bobɔnə]	grootmoeder	syn. "bomma" (Fr. bonne-maman)
bodéken	[bodɛ.kən]	klein kind	zo. "boeleken"
boeb (boeboeb)	[bub]	hond	"opgelet, diene boeboeb zal a baeten zè" (kindertaal)
boebel	[bubəɫ]	bobbel: gezwel op de huid	"èje diene boebel op dieë meensj za wezen geziene"
boeëjen	[buɛjən]	betten: zweer of wonde met natte compressen behandelen	"duun a uuëgskisj zjieëre ma manneken; wacht ik za ze mè een nat doeksken boeëjen"
boeëne	[buɛnə]	- weg, de weg waarheen, waarlangs	"Rieke Punne wuundjege op de boeëne nur Onkerzele"
boef	[buɸ]	op-goed-valle-het-uit	"dat doeje toch nie op de wielen boef, 't es veel te rieskant", (te gevaarlijk)
boekee	[bukɛ.]	bloemtuil	zo. "bloemekee"
boel	[buɫ]	- ruzie - ordeloze ruimte, drukte	"wat ester a, zuukte boel meskien" "wa vur ne boel es me dat hier"
boeleken	[buɸəkən]	klein kind	zo. "bodéken"
boelemaas (bollemaas)	[bulfamais]	knikker	"vruuger speeldjege de kiejers mè bollemazen, na mè kompjoeter-spellekiesj"
boelen	[bulfən]	een verhouding hebben met ...	" a boelt mè da masken van hier tegen" zo. "oeënaän"
boelie	[buli.]	soepvlees	"'t er zit een vliege op den boelie", het is mis; het is ruzie
boeren	[bu:rən]	- de boerenstiel uitoefenen - goed geld verdienen - niet in de A.N.-betekenis van "maagoprisping"	"ze boeren ieversten in de woeëlen" "ze boeren goed" "man moeëge wil nie kieëren"
boestrink	[bustrɪŋk]	gerookte haring	zo. "eirink"
bojémer	[boje.mar]	zigeuner	"de lesten taud (tueid) zie je nie veel bojémers nie mieër al dees kanten"
bol	[bɔɫ]	- hoofd	"ajee't uëge in zannen bol" of "ajès wé va zan augen (ueigen)", hij is verwaand "bolleken" komt voor in het kinderliedje "Floere Jantje"

bollezjo	[bɔləzɔ.]	- hoofd (kindertaal) -bol	"azuë een dikke baule (bueile) op anne bollezjo"
bollekèt	[bɔləkɛt]	dikke knikker (marbel) in steen	zo. "maas", "boelemaas", "marbel"
bollen	[bɔləŋ]	beoefenen van het (gaai)bolspel	"vruuger gingen de mans goeën bollen in 't kafé" zo. "kegelen"
bollewieten	[bɔləwītən]	testikels	"a kreeg azu ne stamp onder zan bollewieten dat a begost te jodel'n"
bombaal	[bɔmba.ɸ]	herrie, lawaai	"wa vur een bombaal es me da doeër, ba ons geburen"
bombarsjuir	[bɔmbarsjœr]	pierewaaier, iemand die graag op stap gaat	"t ès ne skaã jongen, ge zoo't èm nie oeëgeen, 't ès nen echten bombarsjuir. (Fr. bon marcheur)
bomme	[bɔmə]	- bom - houten plaat (met valluik) waarop de waterput gemetseld werd	"in 'n eurlog zan der bommen gevallen in de Gaskestroeëte", (Gasthuisstraat)
bong vklw: bonksken mv: bongskisj	{bɔŋ} {bɔŋkskən} {bɔŋkskɪs}	- ontslag - bon, ticket	"ajeet zannen bong gekregen in d'allemeëfabrieke", (Lucifersfabriek) "beensjt n'eurlog moeste vur alles een bonksken ein"
bosj	[bɔs]	bots	"ajès bosj op da klaa kiendj geluuëpen"
bozze	[bɔzə]	- warmwaterkruik - zakje - man. geslachtsdeel - geldbeugel - geldschat - gezinsbudget - dikoor (kinderziekte)	"ik moe nog de kafébozze autskudden (ueitskudden) zo. "kluuëten", "zak" "ze zou moeten in eur bozze goeën en da doe ze nie geiren" "z'en een bozze gevonnen onder den tichel" "de Zjef mag waerken, mur zan vraa aad de bozze", zij beheert het gezinsinkomen "onze klaunen (klueinen) zit mè de bozze, 't kiendj ziet er vrieë van af"
bozzebroek	[bɔzəbrɛk]	poebroek	"den taud (tueid) da de kiejers nog in een bozzebroek rondliepen, es lank verbau (verbuei)"
bozzesnueiër	[bɔzəsnuɛjər]	iemand die zeer snel stapt	"zie ne kieër oe da diene bozzesnueiër der van deure goeët, niemand kaan èm volgen"
branke	[brankə]	knotwilg	"vruuger zagde mieër branken on de kant van de mueisken", meersen of weiden

bransjelen	[bransjəɫən]	kokerellen,	
bransjeletten	[bransjəɫətən]	handboeien	
brasselé	[brasəɫe.]	armband	zo. "kollé", halsband
breuke	[brøkə]	sierschild van de koning van het gild	
briesken	[briskən]	- briesen (snuiven) van paarden - zeer kwaad zijn	"a was ont briesken van koleire"
brioche	[briosə]	suikerbroodje met of zonder rozijnen	
broddelen	[brodɔɫən]	stotteren	zo. "hakkelen" "azu broddelen da da kiendj doet"
broebel	[brubəl]	puistje	"a gèt presies ne broebel op a kinne"
broebelen	[brubələn]	- borrelen - brabbelen	"wat zaje na ont broebelen, 'k verstoeë der niks van"
broede	[brudə]	plazzak	"ajès broede" (verouderd)
broeëjen	[bruəjən]	kuiten	"'k zit al een weeke mè zjieër broeëjen"
broek	[bruk]	- kledingstuk - overlijden - drassige weide - iemand benadelen - armoede - machtspositie - geldelijk verlies lijden - achterste	"den ieënen zan broek es rapper versleden as den anderen de zaune (zueine)" "Den Broek" (toponiem) "a woentj op den Broek", Broekstraat "ajeet on zan broek" "ajeet nog gieën broek on za gat" "op kafé eet de Jef een gruuëte maule (mueile), mur thous droeëgt zan vraa de broek" "ajeet on die affeire ferm zan broek geskeurd" "fleus kraugde (krueigde) ne stamp onder a broek", "moe'k a broek iesj verwaarmen?"
bucht	[bɔxt]	rommel	zo. "bazaar", "brol", "nest"
bueize (bauze)	[bɔɛzə] [bɔ:zə]	- buis - regenbui - niet slagen voor een examen	"in de muntj meirte kunnen d'er ferme bueizen reigen nor benejen kommen" " 'k em een ferme bauze vur wiskunde"
buëreken	[byərəkən]	- de rand - kleine boor	fig.: " 't was mur op 't buëreken", op het randje af gelukt